

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 178.

V Ljubljani, v ponedeljek 8. avgusta 1898.

Letnik XXVI

Kriva poročila.

Iz Zagreba, 3. avgusta.

Protivniki Slovanstva uporabijo vsak dogodek, če tudi je sam na sebi brez posebnega pomena, v svoje svrhe, kajti v domišljah so ti ljudje zares veliki ter znajo skovati take kombinacije, kakoršnih trezni opazovalci ne morejo nikjer zapaziti. Navada je, da Hrvati vsako leto pozdravijo škofa Strossmayerja v Rogatcu na naj-svečanejši način. Tako so storili tudi letos v družbi s tamošnjimi Slovenci. Deputacijo je vodil pred škofa član zedinjenja opozicije pl. Kiebach in ne baron Rukavina kot predsednik kluba stranke prava a ob enem tudi zedinjene opozicije. To je dalo povod, da se je že drugi dan pisarilo po mažaronskih časopisih, češ, da v zedinjeni opoziciji ni več prave sloge, kajti baron Rukavina ni hotel sodelovati pri omenjenem pozdravu. In zakaj ni hotel sodelovati? Zato, ker je škof Strossmayer obiskal bana, a to je stranko prava tako vznemirilo, da se misli odreči koaliciji s stranko obzoraško, češ, da je le-ta začela dogovore z banom. Take neverjetne stvari pišejo mažarski časopisi čisto resnobno ter ob enem obsojajo bana, češ, da se je izneveril svojemu pravemu poklicu. Toda tešijo se s tem, da ban kmalu odstopi in da pride na njegovo mesto mož, ki se ne bode dal vloviti v obzoraške mreže. Ta mož bi imel biti po trditvi mažarskih šornalistov grof Tošo Pejačević, ki je od pete do glave prevežani mažaron in odločen prijatelj Mažarom, dočim drugi zatrjujejo, da zasede bansko stolico baron Pavel Rauch. Sedanjega bana pošiljajo v Bosno za upravitelja, kjer bi imel zameniti Kallaya, ki bi prevzel vodstvo zunanje politike mesto dosedanjega upravitelja

grofa Goluhovskega. Le na Ogerskem si ne žele Mažari sedanjega hrvatskega bana, bržkone jim je premalo liberalen, premda se on sam kakor tudi njegovi privrženci neprenehoma hvalisajo s svojim liberalizmom. Politika obzoraška je tedaj po trditvi mažarskih šornalistov kriva, da je nastal razkol v zedinjeni hrvatski opoziciji in da odide ban iz Hrvatske. Kdor hoče, naj veruje take vesti, mi jih ne smatramo za resnobne; saj je že izvor, iz katerega so prišle, znan kot vedno kalan in nečist. Da tudi hrvatskim mažaronom zares ni bilo po volji, da je ban vrnil poset škofu Strossmayerju in da je z njim sploh občil, vidno je bilo iz pisanja njihovih časopisov. Pravijo, da je hotel jeden najuglednejih članov te stranke objaviti v uradnem listu pomirljiv članek v tem smislu, da se sme poset Strossmayerjev pri banu in obratno smatrati dobrim znakom za hrvatsko politiko; toda ta članek ni prišel na svetlo, ker ni bil po volji najbližnjim oprodam banovim, nego so naročili drugi članek v protivnem smislu v poznatem framazonskem listu »Drau«, odkoder je bil pretiskan v zagrebškem nemškem poluuraadnem listu in po tem tudi preveden v uradnih »Narodnih Novinah«. Ko je »Obzor« to zadevo spravil na dan, napadel ga je uradni list z vso odločnostjo, češ, da njemu ni nič znano o uvodnem članku takšnega zadržaja in da dotični poslanec ni mogel kaj takega napisati. Toda »Obzor« je odgovoril, da je vse resnica, kar je on trdil, in da bode navedel celo naslov dotičnega članka, ki ga uradni list ni smel tiskati. Uradni list je na to molčal. Iz vsega tega se vidi, da je med našnjimi privrženci banovimi mnogo takih, ki želé miru in sporazuma z opozicijo, vendar morajo biti le v manjini, ker ne morejo s svojimi osno-

vami niti na dan. Za zdaj tudi ni misliti na takšen sporazum; med strankami je še prehud prepad, pač pa bi se morali pripravljati pogoji, pod kojimi bi se mogle kasneje sporazumeti. In ta sporazum je neobhodno potreben, če se hoče Hrvatska vzdržati v borbi proti Mažarskej posebno v gmotnih vprašanjih, v katerih bi morale biti vsaj vse stranke složne. Žalibog da je v mažaronskej stranki le preveč takih življev, katerim ni stalo do napredka svoje domovine niti v gmotnem niti v duševnem pogledu, marveč imajo zmisel le za svojo udobnost, a vse drugo jim ni nič mar. Take zajedavke škodijo javnemu življenju največ, a prva skrb vseh boljih življev v samej mažaronskej stranki bi morala biti, da se jih rešijo, a sami se bodo mogli že sporazumeti s svojimi protivniki tem preje, če je obema pravi cilj koristiti le domovini. To morda slutijo tudi Mažari, pa iščejo povsodi povodov, s katerimi bi mogli zasejati čim več zdražb med hrvatskimi strankami. Zdaj napadajo in grdijo odlične hrvatske domoljube ter jih ogovarjajo na najnedostojnejši način, zdaj zopet navdušujejo najkruteje mažarone v njihovej borbi za čim ožjo zvezo z Ogersko. Laž, ovađuštvo, obrekovanje in druga taka nasilja so vsakdanja hrana takih mažarskih pijonerjev, ki silijo na Hrvatsko s svojim gospodstvom. To uvidevajo tudi gotovo že treznejši mažaroni, pa jim je vendar le žal lepe svoje domovine ter žele rešitve iz takega položaja. Toda rešitev je mogoča le v jednom slučaju, ako se vsi pošteni sinovi tlačene domovine zedinijo v jednom čvrstem taboru na obrambo proti vsem zloduhom in sovražnikom Hrvatstva, pa bili oni tuji ali domači. Naj se tedaj zedinijo z domoljubno hrvatsko opozicijo tudi bolji življi iz protivnega taborja, in Hr-

LISTEK.

Iz radenskega zdravilišča.

II.

Pogled na obširno, plodno in dobro obdelano polje, — na vinske gorice, kjer se pridobiva vse-skozi žlahtna kapljica, — na lepe zidane hrame (hiše) in urejeno gospodarstvo očitno kaže, da je ljudstvo na murskem polju imovito. Seveda so morali zaradi slabih letin zadnji čas tudi tu manjši kmetje moko kupovati.

Bog ohrani in blagoslovi to dobro štajersko slovensko ljudstvo! Meni je precej prvi dan, ko sem prišel z njim v dotiko, k sreči priraslo. Štajerski Slovenci so prijazni, krotki in pobožni ljudje, vredni, da jih Bog obsiplje z najobilnišimi in najboljšimi darovi. Nisem še srečal človeka, da me ne bi uljudno pozdravil z »dober den« ali »hvaljen bodi J. Kr.«; otroci kar že od daleč prihite, duhovniku roke poljubljat. — Ljudje so pridni za delo, zvesti v službi in z malim zadovoljni, zato imajo tudi v nemških krajih najrajše slovenske posle. — Štajerci po murskem polju so zdravi ljudje, visoke rasti in čednega obličja, da se ti na prvi pogled omilijo.

Kar je pa najviše hvale vredno, je njih globoka vernost. Čedne, bogato ozaljšane cerkve, —

lične kapelice po vaséh s pomenljivimi napisi: »Slava Bogu, mir sosedom«, kjer se vaščani zbirajo tu in tam k molitvi, zlasti ob šmarnicah, — sveta razpela na polju in križpotih, vseskozi lepo ohranjena, s klečalom spredaj in majhno cvetlično ograjo, vse to pove tujcu, da tukaj veren rod prebiva. Prepričan sem se pa tega tudi pri božji službi v nedeljo. Že pol ure poprej v cerkvi glasno molijo sv. rožni venec in pojó mej odstavki. Pri sv. maši držijo vsi brez razločka v rokah knjižice in molke, — petje je skupno, — po dokončani sv. maši dekleta še eno Marijino zakrožijo in se takó z Marijinim sladkim Imenom na jeziku poslové od župnijske cerkve.

Modro in resnobno vedenje vernikov pri božji službi na Kapeli me je genilo in napolnilo z ljubeznijo do blagoslovenih Stajercev. Tudi sv. zakramente pogostokrat prejemljejo. Slovenski narod bo ostal in napredoval, kakor gotovo Bog živi v nebesih, kateremu takó zvesto in vneto služi. Da je pa naš narod ohranil svojo staro pristno vernost, komu družemu gre hvala kakor vrlim duhovnikom, ki so — sami iz srca pobožni in prepričani o božanstvu sv. katoliške vere — z ognjem sv. navdušenja svojim dragim rojakom oznanovali verske resnice in jih vodili po potu pravičnosti.

Nastopniki zvesto poberajo stopinje svojih prednikov, duh Slomškov živi in plamti v srcih

štajerskih tovarišev. Kolikor sem jih imel priliko spoznati, so vsi vrli junaki, kipeči apostolske gorečnosti: dekan Skuhala s svojima sotrudnikoma, podjetni graditelj veličastne cerkve sv. križa Lanko s svojim iskrenim pomočnikom, kapelski Meško z možatim Zadravcem. Slava in čast jim!

S popisom radenskega zdravilišča nikakor ne namerjam, vabiti Kranjcev za seboj. Naj ostanejo doma zdravi in čvrsti. Komur je pa od zdravnikov svetovano, kopati se v gorki vodi, naj obišče dolenskej Toplice, kjer je izvrsten mineralni vrelec in vse za bolnike primerno urejeno, pa po ceni. Slovenci smo ubogi in ne moremo dragih kopališč obiskovati. Šaljivec je dejal, da v Radegund gredo taki, ki jim manjka v glavi, — v Gleichenberg, če ni prav v prsih, — v Radence ali dolenskej Toplice, katerim manjka v žepu. Zdravje nazaj dobiti ali saj okrepiti si ga, — pa za majhne troške, — kdo si ne bi želel? Torej Kranjci, le v domače Toplice, kdor je potrebuje, ali pa v Kamnik pod curek hladne Bistrice, kdor se drži Kneippovega načela in načina. Mene je pa letos vlekla v Radence želja, videti več slovenskega sveta, česar mi nihče ne bo zameril, če ve, odkod sem doma in da sem se iz zibelke zvrnil čez prag na cesto, v znamenje, da bom rad kolovratil po svetu.

(Dalje sledi.)

5h 20m.

✓

vatskeje mora zasijati sloboda in neodvisnost vkljub vsem mažaronskim in mažarskim spletkam. Domoljubni duh škofa Strossmayerja naj oživi vse poštene domoljube iz vseh hrvatskih krajev ter zedini v jedno veliko stranko, da se zgodi ravno protivno onemu, kar žele naši protivniki. Saj je prišel veliki škof med nas le zato, da nas zbere in zedini, ne pa da bode kamen izpodtikljeja med hrvatskimi strankami, kar bi radi naši dobri (!) zavezniki.

„Nove pretenzije“.

V Trstu, 5. avgusta.

Tržaški »Piccolo« je izustil zopet jedno onih modrostij, ki so izključni monopol židovskih časopisov.

Pod gorenjim naslovom je objavil članek, v katerem poroča, da so imeli zastopniki slovanske krščansko-narodne zveze te dni pogovor z ministerskim predsednikom in finančnim ministrom glede slovanskih razmer v Primorju. Klub je baje zahteval od vlade za Slovane v Primorju popolne enakopravnosti, katera se mora izvesti v najbližjem času, drugače izstopi klub iz večine.

Na to pravi »Piccolo«: Kaj vendar hočejo Slovenci v Primorju? Ali ne uživajo popolne enakopravnosti z Italijani? Čemu tožijo, da jih pritiskamo na steno in jih tlačimo k tlom? Ali ni resnica, da tlačijo oni druge in širijo svojo oblast v Primorju na veliko škodo drugih narodnostij? Ali ni resnica, da uživa peščica v Trst priseljenih Slovencev vse pravice, kakor jih imamo mi? Ali ni resnica, da par slovenskih advokatov nadleguje dan na dan naše javne oblasti s slovenskim uradovanjem in polni arhive z slovenskimi akti? Ali ni naposled resnica, da so se pripetili znani izgredi v Piranu zaradi slovenskih napisov na sodnem poslopju itd.

Ali je morda nameraval pikolo-možic na lesnem trgu zopet malce vjeziti nas Slovence s tem svojim člankom? Ta trud bi si bil lahko prihranil. Tudi ne zmeša s svojimi abotnostmi nikomur pravega pojma o primorskih razmerah, kajti vrabci na strehi dunajskega državnozbornskega poslopja in tudi na strehi dunajskega cesarskega dvora že kriče, da se politične razmere na Primorskem niso za nas Slovane ni za las obrnile na bolje. Te razmere glasno govore o nečuvjenih krivicah, ki jih moramo prenašati od strani prevzetne in moralno propale žido-lahonske klike. »Peščica« 40.000 Slovencev v Trstu nima svoje slovenske sole v mestu in javna tržaška oblastva občujejo še vedno s tržaskimi Slovani v jeziku zedinjene Italije. Dokaz temu so tisti zloglasni »monitoriji«, katere usiljujejo tržaški nesramni in neolikani davkarski tirjalci Slovincem, in dokaz temu je, da na vseh javnih uradih ni niti jednega slovenskega napisa.

Tistih par slovenskih advokatov, ki so prišli na tržaška — »Piccolo« pravi »naša«, toraj židovska? — tla, po mnenju »Piccolovema« delat »dobičke« mej tržaskim ljudstvom in seveda jemat slovenske stranke židovskim in lahonskim odvetnikom, se neumorno trudi, da pribori tržaskim Slovincem na domačih tleh mrvice pravice pri oblastvih, drugače bi ne bilo niti jednega slovenskega akta v arhivih teh oblastev. Kake zapreke pa delajo temu pravičnemu delovanju slovenskih odvetnikov tržaški funkcionarji pri javnih oblastvih, o tem bi mogli napisati folijante.

Kako pa je notri v tužni Istri? Da ondi res tlači Slovan Italijana, tedaj bi bili že davno samo slovenski napisi pri sodišču v Piranu, istina pa je, da so morali slovensko-italijanske napise takoj odstraniti, in sicer zaradi nepopisnih surovostij italijanaške sodrge v Piranu. In to je enakopravnost?

Kako pa postopajo c. kr. oblastva ob času volitev v Istri, v deželi z dvetretjinsko večino slovanskega prebivalstva in kako se godi zastopnikom te večine v javnih zastopstvih? Ali niso slovanski duhovniki Istre pravcati narodni mučeniki v tej deželi? Ali ne zatirajo merodajni krogi na vso moč in z vsemi sredstvi verske in narodne vzgoje ljudstva v ti tužni Istri?

In to je enakopravnost!

Res, kdor zanaša take trditve v svet, kakor to dela »Piccolo«, ta je satansko zloben ali pa so se mu zvodneli možgani! »Piccolovi« pisarji vedo dobro, da zaslužijo za vsako svojo zlobno frazo

krempko zaušnico, a vedo tudi, da jih ščiti vredniška tajnost, sicer bi morda vendar že našli sredstvo zoper to ostudno židovsko predrznost.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Ministerske konference na Dunaju.

Od desetih dopoldne do jedne ure in od petih popoldne do 8. ure zvečer posvetovali so se v soboto avstrijski in ogerski ministri na Dunaju o nagodbenem vprašanju. Poleg obeh ministerskih predsednikov in finančnih ministrov so se vdeležili posvetovanja zunanji minister grof Goluhovski, državni finančni minister Kallay in trgovinski minister dr. Baernreither. O tej konferenci vlada seveda stroga tajnost, vendar vedo poročati dunajski listi, da je bilo prvo posvetovanje popolno brezuspešno in se je nadaljevalo tudi včeraj dopoldne. Iz Budimpešte o tej konferenci nastopno poročajo: Iz poročil, ki so nam došla z Dunaja, o sobotni nagodbeni konferenci, posnamemo, da se ministri niso sporazumeli mej seboj. Razgovori seveda še niso končani, in jih nadaljujejo jutri, eventuelno tudi pojutranjim, vendar se prvi dan ministri niso sporazumeli niti glede stališča, na podlagi katerega se vrše nadaljnji dogovori. Baron Banffy vstraja na stališču, da se nagodba ne sme izvesti s pomočjo § 14. Avstrijska vlada je nato izrazila željo, naj bi obe vladi pritrdili nagodbenemu provizoriju, katerega bi bilo podaljšati za dobo jednega ali dveh let. O tem se je vnela daljša razprava, ki pa v soboto še ni bila dognana. Gotovo tudi ni, ali in kedaj potujeta ministerska predsednika v Isl. Tukajšnji krogi so mnenja, da odpotuje k cesarju najpreje baron Banffy in za njim še le grof Thun. — Avtentičnega seveda o tem dunajski listi še ničesar ne poročajo.

Jezikovno vprašanje. Nova pogajanja v svrhu končne rešitve jezikovnega vprašanja za Češko in Moravsko napoveduje Gregrovo glasilo »Hlas y Podripska.« Ta list namreč poroča, da so poslednje dni bivali češki zastopniki na Dunaju in se znova pogajali z ministerskim predsednikom grofom Thunom. Svoje prvotne zahteve omilili so ti zastopniki baje precej in se zadovoljili z najnujnejšimi zahtevami. S temi prikrajšanimi zahtevami od češke strani bo stopil ministerski predsednik pred zaupnike nemškega naroda ter skušal končno doseči spravo na Češkem in Moravskem. Toda gre se sedaj zato, kdo je pooblastil češke zastopnike, katerih imena sicer niso znana javnemu svetu. Omenjeni list je zelo nejevoljen nad takim postopanjem zastopnikov češkega naroda in opravičeno vprašuje, kdo jim je dal pravico, da se spuščajo v nadaljna pogajanja. Morda pa ni tako hudo, kot sluti Gregrovo glasilo.

Novi nagodbeni provizorij. Na vprašanje, za koliko dobo naj se podaljša nagodbeni provizorij mej Avstrijo in Ogersko, odgovarja mažarski »Pester Lloyd« sledeče: Za čim daljšo dobo, tem bolje. Avstriji treba dati odloga, da more premagati sedanjo krizo, toda nihče sedaj še ne more določiti, koliko časa avstrijska vlada v to svrhu potrebuje. Najbolje bi bilo, sedanje začasno razmerje podaljšati tako dolgo, dokler ne poteče doba sedanjih trgovinskih pogodb, namreč do 1. 1903. Ako bi pa kaj takega nikakor ne bilo mogoče, sklone naj se nagodbeni provizorij vsaj za dobo jednega ali dveh let, kar naj se zgodi na Ogerskem potom zakona, v Avstriji pa enakim potom in le v najsrajnejšem slučaju potom § 14. Banffyjeva vlada se sicer na vso moč protivi neustavnemu načinu izvedbe tega vprašanja, vendar naposled se Ogerska mora udati zahtevi Avstrije že iz razlogov prijateljstva, potem pa tudi vsled tega, ker nima nobene posebne škode. To, kar piše sedaj »Pester Lloyd«, je bilo že davno znano vsem avstrijskim krogom. Čim dalje vlada mej Avstrijo in Ogersko sedanje razmerje, tem bolje za Mažare, ker oni sami imajo od tega največ dobička.

Razmere na Balkanu. Avstrijsko, posebno pa ogersko časopisje se zadnji čas peča izredno mnogo s potovanjem bolgarskega kneza Ferdinanda. Ta mož je došel namreč včeraj v Antivari, kjer ga je vsprejel črnogorski princ Danilo ter ga odvedel v glavno mesto h knezu Nikiti. Ta obisk brez dvoma utrdi prijateljsko zvezo mej Bolgarijo in Črno goro in ustvari trdno podlago politiki balkanskih držav. Obisk pa napol-

nuje z velikim strahom vse mažarske kroge. Ta solidarnost mej balkanskimi državami, piše neki list, je mala zarota proti Avstro-Ogerski. Knez Nikita se jeze peni, ker je prejel dobro lekcijo za svojo baharijo —, in Koburžan meni, da bo s pomočjo zveze mej Bolgarijo in Črno goro znatno utrdil in zboljšal svoje stališče v Rusiji. Kneza Ferdinanda so zadnjič v Petrogradu sicer precej mrzlo vsprejeli, toda on se zato ne zmeni in še nadalje opravlja započeto delo v prilog Rusiji. Pa tudi sultanu v Carigradu se je Koburžan že tako prikupil, da je prejel za se in vso svojo rodino povabilo na blagoslovljenje bolgarske cerkve, ki se vrši 20. septembra. Vse to je v načrtu za splošno akcijo proti avstro ogerski monarhiji. — Tako si domišljajo Mažari, ki v vsakem, bodi si še tako brezpomembnem dogodku slutijo nevarnost za obstoj monarhije. V resnici se boje seveda le za svojo mažarsčino, s katero bi radi prodrli po celem Balkanu.

Špansko-ameriška vojska je dejanski sicer končana, toda premirje še ni sklenjeno. Odločitev glede tega vprašanja pričakovali so razni krogi za včerajšnji dan in sicer iz Madrida. Zatrjujejo, da je ministerski predsednik Sagasta predložil noto, v kateri odgovarja na pogoje Zedinjenih držav, kraljici v odobrenje preje, predno se je vršil razgovor v ministerskem svetu. Razgovor je trajal dolgo časa, vendar je končno zmagala miroljubna stranka ter odobrila noto, v kateri vlada izjavlja, da vsprejme mirovne pogoje, kakor jih je začrtala vlada v Washingtonu. Razni člani Sagastovega kabineta so sicer želili, da se omilijo mirovni pogoji vsaj v toliko, da Španiji ne bo treba prevzeti bremen, ki tiče na Kubi in Portoriku, toda večina je uvidela, da s tako zahtevo ne bi bilo mogoče prodreti, in je vsled tega v polnem obsegu pritrdila Mac Kinleyevemu predlogu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. avgusta.

(Premilostni knez in škof ljubljanski) je potujoč na Dunaj na Vidmu obiskal kneza in škofa lavantinskega, krško mesto, kjer so mu v naglici priredili jako lep vsprejem; dne 4. t. m. se je presvetli pripeljal v Poljčane ter obiskal škofa Strossmayerja v Slatini.

(Umrl) je v soboto popoldne tukajšnji narodni trgovec g. Avgust Šk a b e r n e. Pokojnik je bil vrl narodnjak, član upravnega odbora mestne hranilnice, svetnik trgovinske in obrtniške zbornice itd. Pogreb je bil danes popoldne ob 6. uri. N. v m. p.!

(Odvetniška zbornica kranjska) je na izrednem občnem zboru v soboto popoldne izvolila predsednikom g. dr. Alfonza M o s c h e t a, njegovim namestnikom g. dr. Fr. P a p e ž a, predsednikom disciplinarnega sveta gosp. dr. Mundo. zborničnim pravnikom g. dr. Majarona. Zbornica je izrekla zahvalo prejšnjemu predsedniku g. dr. Pfeffereju ter sklenila, da bode uradovala izključno slovenski.

(Shod na Vrhniki) je včeraj sprejel to-le resolucijo: Deželni odbor kranjski se pozivlja, da pripravi poduk o mirovnih sodiščih, da se odločno izjavi proti krivici, ki se godi našemu jeziku pri nadsodišču v Gradcu, ter sklone izjavo za nadsodišče v Ljubljani. Dalje se je shod izrekel za slovensko vseučilišče, za nadsodišče v Ljubljani, za »Našo stražo« in slogo med slovenskim narodom.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) je daroval gosp. veletržec Ivan Perdan od skupička za družbine vžigalice zopet 400 K. Z ozirom na te izredne darove toplo priporočamo omenjene vžigalice, g. Perdanu pa čast in hvala na njegovi požrtvovalnosti.

(»Malenkostne pomote«.) V soboto smo iz »Soče« ponatisnili brez komentara poročilo o pravdi mej fotografom g. Rovškom v Ljubljani in g. Jerkičem v Gorici. »Soča« je trdila, da je g. dr. Tavčar v imenu gosp. Rovška poslal v Gorico n e m š k o kazensko ovadbo. Sobotni »Narod« pa odgovarja, da so bile v tej pravdi vse vloge, katere je dr. Tavčar podpisal, slovenske in vsi sklepi goriškega sodišča od prvega do zadnjega slovenski. — Sedaj je vrsta na »Soči«, da se opere.

(Iz Metlike.) Ravnokar se je v Ljubljani vršil shod slovenskih posojilničarjev. Ali je naša I. dol.

posojilnica v Metliki poslala kakega zastopnika na shod ali ne, nam ni znano, pač pa se je ob istem času razkoračila nad svojo »črnapolusestro« hranilnico — duhovensko posojilnico. Dasi ne odobravamo sceloma onega v »Slov. Narodu« omenjenega pisma, ki je pisano čisto privatnim potom, brez vednosti kakega »krščanskega človečeta«, vendar nam bodi dovoljeno, izpregovoriti nekoliko besed glede onega dopisa, da ne bodo bralci »Narodovi« res mislili, da je vse zlato, kar se sveti. — Najprvo hvali znani pisatelj onega konfuznega članka našo metliško I. dol. posojilnico, »kateri le kaka moralna propalica more kaj očitati.« Evo me, moralno propalico, dragi moji »purgarji«, ki Vam imam veliko očitati! a) Povejte, zakaj ste moralno prisiljeni, torej ne prostovoljno, l. 1895 znižali obresti pri posojilnici od 7 na 6 gld. b.) Povejte očitno pred celim svetom, zakaj ste lani znižali dividende od 15 gl. na 3 gl. oziroma, kako in kaj je z onimi 27.000 gl. beri sedem in dvajset tisoč goldinarji, o katerih se je lansko leto v Metliki toliko govorilo? c) Povejte, dobri znanec g. Gangl, zakaj in s čigavim denarjem so se v spomladi letos štirim kmetom plačali dolgovi pri vaši posojilnici, mesto da bi se lačnemu ljudstvu dal denar za potrebni živež? Ali je bil denar namenjen in podarjen v prid I. dol. posojilnice, ali v prid uboge belokranjske raje? Na naš poziv v »Slovenecu« nam niste nič odgovorili! In sedaj pravite, da Vam le kaka moralna propalica sme kaj očitati. Ali ste res tako ponosni, da se Vam ne sme nič reči, četudi krivično gospodarite? Mislite-li, da je zato opravičeno, če se je zgodilo pod okriljem g. Oreška? In če Vam je g. Kombič v svoji naivnosti očitil, da Vaša posojilnica propada, ali ni isto izustil Vaš najzvestejši pristaš in »pobožni romar« g. Emanuel Fux, ki je vpričo Vas in g. Oreška v gostilni pri Pezdircu rekel, da je svoj denar shranil pri Raiffeisnovi posojilnici, ker se na vašo posojilnico ne zanesa. Ali morda g. Fuxa niste razumeli, ker ste v svoji slovenski hipernarodnosti nemški kramljali z g. Oreškom? Človek torej ne sme v svoji navdušenosti ponoviti besed, katere Vam je celo Vaš pristaš očitil? — Hvalite se, da ste posojevali denar kmetu, »ko je bil denar na Dolenjskem drag«. Ljubi moj brate, pri nas je denar še zmiraj drag, ker nam ga vedno primanjkuje. Pri vas je seveda drugače, ker darujete kmetom kar stotake — toda zopet v prid I. dol. posojilnice — kateri le kaka moralna propalica more kaj očitati. Pomagali ste kmetu »dávši mu denar za pot v Ameriko« — a potem, — potem pa prodávši mu grunt in izpodivši ga z rodne zemlje. Kateri kapital pomaga »obešati to ubogo Slovenstvo,« tega ne vemo, a to vemo, da ravno v Metliki se »to ubogo Slovenstvo« najbolj obeša, zato zmiraj — piha. Sapa je zanesla nekaj plev celo v Ljubljano, kjer so naši nemškutarski trgovci dali duška svoji jezici zoper Kmetijsko zadrugo. — Naš načelnik okrajnega cestnega odbora g. Anton Rajmer, je dal postaviti na razpotjih kačipote s slovensko-nemškimi napisi. Zopet je obesil to ubogo Slovenstvo. Ne vem, ali bo potnik bolj razumel napis v Radovico ali pa »nach Radowiza«? Mislim, da slavni Wolf iz rajha vendar ne bo potoval nikdar po naših krajih. Glejte, g. Lackner iz Črnomlja, dasi rodod Nemec in bližje nemških Kočevcev, dal je postaviti samoslovenske napise. Dokazov, kako se pri nas obeša Slovenstvo v čitalnici, v uradih in drugod, imam še veliko na razpolago, katere lahko še vse pred vas zmeče

»Krščansko ljubeznjivo človeče.
(V Lurd) so odpotovali včeraj iz Ljubljane čč. gg. dr. Fr. Ušeničnik, špirtuval, dr. Aleš Ušeničnik pa mestna kapelana Fr. Birk in Viktor Steska. Tje so si izbrali pot čez Tirolsko, skozi Švico, Belfort, Lijon, Tuluz; vrnejo pa se prve dni septembra čez Bordo, Pariz, Strassburg, Monakovo, Dunaj. Srečno pot!

(Za učitelje.) Upravno sodišče je v neki pritožbi razsodilo, da učitelj dobí plačo nižjega plačilnega razreda, ako je sam prosil za premeščenje z mesta višje plače.

(Skupna pevska vaja) za častni večer o priliki shoda slovenskih županov bode v četrtek dne 11. t. m. točno ob 1/9. uri v sobi pevskega društva »Slavec« v »Narodnem domu«, na katero gospode pevce opozarjamo.

(V bolnici) usmiljenih bratov v Kandiji je bilo meseca julija v oskrbi 96 bolnikov; ozdravljenih

je bilo 57, zboljšanih 9, trije so umrli, v bolnici jih je še preostalo 27.

(Mest čez Krko) pri Novem Mestu bode v kratkem dogotovljen ter koncem septembra izročen javnemu prometu.

(Nižja državna gimnazija) v Ljubljani dobi s prihodnjim šolskim letom vsoprednico k III. razredu.

(Pevsko društvo) ustanavljajo v Kranju. Osnovni shod bode dne 10. t. m. ob 9. uri zvečer v prostorih bralnega društva. Povabljeni so vsi pevci in prijatelji petja.

(Duhovniške spremembe v lavant. škofiji.) Župnijo sv. Jurija v Zdolih je dobil tamošnji provizor g. Al. Šoba. — Kapelan g. K. Kumer je premeščen z Vidma v Konjice, na njegovo mesto pride novomašnik g. Jos. Šribar. — Razpisana je do 12. septembra 1898. župnija svete Helene na Loki.

(Nemci se bojé le Boga in — policije.) Schönererjev urednik E. Pommer v Žatcu je bil zaradi javne nasilnosti obsojen na štiri mesece težke ječe. Njegov priziv sta odbili okrožno sodišče v Mostu in dež. nadsodišče v Pragi. Nato je Pommer od sodišča v Mostu dobil poziv, da mora kazni nastopiti, toda »junak« jo je ponoči odkuril čez mejo. Heil!

(Bismarckova zapuščina.) Bismarck je bil za življenja svojega jako skop mož in je deval denarce na kupe. Zato pa je zapustil krog 30 milijonov mark. Da pa je znal ceniti svoje mu udane posle, ki so zanj se mučili in skrbeli za njegovo udobnost, nam pa priča oporoka, v kateri je knežje nagradil svoje posle. Svojemu slugi Pinnovu, ki mu je služil 25 let, zapustil je 5000 mark, dva druga posla sta dobila po 3000 in 2000 mark in jedna službenica 1000 mark.

(Dunajska razstavna loterija), drugo žrebanje dne 6. avgusta zvečer: glavni dobitnik 25.000 K, vrsta 15.489, šte. 9., drugi dobitnik vrsta 14.490, št. 34, tretji dobitnik vrsta 740, št. 63; po 500 K dobita srečki 12.076—44 in 15.888—69; po 200 K pa 1.406—95, 4.635—8, 9.911—11, 12.604—97 1.7121—77.

(Govoreča ura.) Češki urar Karol Löschner iz Pardubic je razstavil v Pragi govorečo uro, ki je njegova lastna iznajdba. Ura kliče z naturnim človeškim glasom vsako uro in dostavlja razne opombe. Ob šestih zjutraj n. pr. kliče: Ura je šest, dobro jutro! Popoldne pridene: Dober tek! itd. Posebno zanimivo je, da govori ura z glasom tega ali onega, kakor je bila sestavljena.

(Olomška policija.) Francoski policaji se morajo ravnati po pravilu: »Policaj, če te kdo ozmerja, nikoli mu z zmerjanjem ne povračuj; če ti kdo preti, ti mu nikari; če te kdo sune, nikari ga ne suvaj ti!« Zadnji dogodki v Olomucu so dovolj spričali, da niso hodili olomuški policaji v francosko šolo, a jedno stvar je treba pibiti na steno, kako se vedejo na trgih. Branjevke dobivajo čedna epiteta: »P..... baba, coprnica, pošast!« Istotako se vedejo proti kmetom. Ta osornost in surovost je provzročila, da se kmetje olomuškega žitnega sejma ogibljejo.

(Streliška veselica) se je končala z deficitom 100.000 gld. Računali so na 4000 do 6000 udeležencev, prišlo pa jih je komaj 2000. Posebno so se odlikovali gostje z Nemškega, od koder so pričakovali 1200 strelcev, a jih je prišlo pičila tretjina.

(Nekaj kriminalne statistike s Francoskega.) Francoski liberalni časopisi prinašajo večkrat novice, kako je bil ta ali oni duhovnik zatožen in obsojen. Njih namen je očividni. Ta navada pa ni samo na Francoskem, marveč tudi drugod. »Figaro« navaja sledečo statistiko, ki zadeva višje stanove:

	Štev. oseb.	Štev. obtoženih.	Na 15.000 prebivalcev pri obtoženih:
1. Duhovščina	152.550	9	1
2. Uradništvo	164.000	144	11
3. Umetniki	18.000	21	14
4. Učenjaki	4.000	5	19
5. Zdravniki in kirurgi	20.325	32	24
6. Sodnijsko osebje	28.384	119	64
7. Bankirji in agentje	900	78	130

»Figaro« dostavlja: »Skrbne izdelana statistika dokazuje, da je največ nemarnosti, pijančevanja in

zločinov tam, kjer triumfirajo brezbožnost in radikalizem, kjer so največ glasov dobili poslanci napredne levece.« Neki časopis na Slovenskem bi si to lahko zapomnil.

(Nehoté povedal resnico.) V pivovarni v Nusli pri Pragi je proslavljalo narodno delavstvo Husa. Kakor so časopisi pisali, povedal je dr. Baxa sledeče: »Ako bi razlagali Husa resnično po zgodovini, mnogi Savli bi postali Pavli, na to naj bi vsak deloval.« Češki katoličani bi si gotovo želeli, da bi o Husu govorili resnično po zgodovini, marsikateri čestilec njegov bi se streznil. Za to naj tedaj moderni husitje pošteno skrbé.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Vipavi je imela v mesecu juliju t. l. prejemkov . . . gld. 7.945.19 in izdatkov . . . » 7.712.47

toraj denarnega prometa . . . gld. 15.657.66
Hranilnih vlog se je vložilo gld. 3766.50, a vzdignilo gld. 1641.47 in je stanje hranilnih vlog koncem julija t. l. gld. 94.970.—

Posojil se je dalo gld. 3337.—, vrnilo se je gld. 1381.— in je stanje posojil gld. 129.717.94. Članov ima 553.

Listnica: Posojilnica in hranilnica v Črnem Vrhu nad Idrijo naj doda k poročilu za mesec julij t. l. stanje hranilnih vlog, posojil, naloženega denarja in članov, kakoršno je bilo konec julija.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. avgusta. Sinoči je pri Gmündu trčil osobni vlak ob brzovlak. Ranjenih je 27 oseb, mej temi šest precej nevarno. Nesrečo je baje zakrivil strojevodja osebnega vlaka, ki ni pazil na dano znamenje.

Kodanj, 8. avgusta. Grški kralj Jurij dospel včeraj iz Aten.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

Madrid, 8. avgusta. Kraljica vladarica se je posvetovala včeraj z ministri ter s Silvelo, Martinez Camposom in Romero Robledom. Vodja karlistov Barrio se ni odzval vabilu.

Madrid, 8. avgusta. Vlada se nadja, da Mac Kinley vsprejme odgovor na mirovna pogajanja. Odgovor predloži francoski poslanik že jutri ameriški vladi in je upanje, da Mac Kinley takoj ustavi vojsko.

Madrid, 8. avgusta. Zunanji minister Almodovar in bivši poslanik Merry del Val bodeta zastopala Spanijo pri oficijelnih mirovnih pogajanjih.

Madrid, 8. avgusta. Španija je vsprejela mirovne pogoje, kakor jih je predlagala ameriška vlada.

London, 8. avgusta. Iz Ponce na Portoriku poročajo, da general Miles nadaljuje svoje vojne operacije brez ozira na mirovna pogajanja.

Newyork, 8. avgusta. »Herald« poroča, da so se že pričela pogajanja glede izročitve mesta Manzanillo. Upanje je, da se mesto kmalu uda.

Washington, 8. avgusta. General Miles je brzojavil državnemu tajniku Algeru, da se je udalo mesto Guayama na Portoriku.

Tržne cene v Ljubljani

dne 6. avgusta.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	9 —	Špeh povojen, kgr. . .	— 70
Rež, "	7 —	Surovo maslo, " . . .	— 80
Ječmen, "	6 50	Jajce, jedno	— 25
Oves, "	8 50	Mleko, liter	— 10
Ajda, "	10 —	Goveje meso, kgr. . .	— 64
Proso, "	8 —	Telečje "	— 58
Koruza, "	6 20	Svinjsko "	— 68
Krompir, "	2 80	Koštrunovo "	— 36
Leča, hktl.	12 —	Piščanec	— 40
Grah, "	12 —	Golob	— 20
Fižol, "	11 —	Seno, 100 kgr.	1 90
Maslo, kgr.	1 —	Slama, 100 "	1 70
Mast, "	71 —	Drva trda, 4 kub.m. .	6 60
Špeh svež, "	66 —	" mehka, 4 "	5 —

Umrli so:

4. avgusta. Alojzij Gregorin, paznika sin, 14 mesecev, Hrenove ulice 13, jetika.

5. avgusta. Alojzij Bergles, delavca sin, 1 leto, Karlovska cesta 12, croup. — Školastika Kos, uršulinka, 27 let, Kongresni trg 17, jetika.

V bolnišnici:

3. avgusta. Marija Heinricher, šivilja, 79 let, kap.

V otroški bolnišnici:

6. avgusta. Jožef Šimnovec, čevljarja sin, 5 mesecev, črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah
6	9. zvečer	738.0	19.7	sl. sever	jasno	
7	7. zjutraj	738.0	15.1	sl. vzh.	jasno	0.0
	2. popol.	736.5	27.5	sl. jzah.	"	
7	9. zvečer	735.8	19.7	sl. jzah.	jasno	
8	7. zjutraj	734.9	15.1	sl. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	733.3	27.5	p. m. jzah.	jasno	

Srednja temperatura sobote 19.8°, za 0.3° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 21.4°, za 2.0° nad normalom.

534 1-1

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja ožaloščena tužno vest, da je večletni zaslužni član njenega upravnega odbora, velečenjeni gospod

Avgust Skabernè

trgovec, trgovske in obrtniške zbornice svetnik, hišni posestnik itd.

dné 6. avgusta 1898 ob 1/4. uri popoldne izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb bode v ponedeljek, dné 8. avgusta t. l., ob 6. uri popoldne.

Bodi blagemu pokojniku zemljica lahka!

V Ljubljani, dné 4. avgusta 1898.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

najboljše mizne in osve-
žujoče pijače, 1 31

preiskušane pri kašlju, vratnih boleznih, želodčnem in mehurnem kataru.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Preselitev gostilne.

Slav. občinstvu in p. n. gostom uljudno naznanjam, da sem danes preselil svojo

gostilno „Prešernov hram“
iz Trubarjevih ulic

v lastno hišo, Rožne ulice št. 29.

Točil bom dobro pristna vina in izvrstno pivo, ter postregel z ukusnimi gorkimi in mrzlimi jedili.

P. n. gostom je na razpolago hladen vrt.

Zahvaljujoč se za dosedanje naklonjenost p. n. gostom se priporočam tudi nadalje v obilen obisk. — Velespoštovanjem

533 1-1

A. Ravnikar.

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

„ZORO“

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedijake 1 gld., za dijakke 60 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur.,
Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV., 30.

Kave ni treba doma žgati!

Pred kratkim ustanovljena

513 12-7

„Delniška družba za žganje kave
na Reki“

preskrbela je svoje podjetje za žganje kave s posebnim patentovanim izvajanjem, katero opravičeno uživa „svetovno slavo“, kar je iz dveh nastopno navedenih vzrokov razvidno:

Prvič:

ostanejo kavi

vsi

neprecenljivi

sestavni deli

neskrčeni in

drugič:

pridobi kava

po tem načinu

žganja v

velikanski meri

na okusu,

katera svojstva jej tudi ostanejo, ako dalje časa leži.

Več izveštij najslovitejših kemikov potrjujejo zgoraj navedene trditve, o katerih istinitosti se lahko vsaka hišna gospodinja sama prepriča, ako kupi za poskušnjo.

Priporočamo troje finih, izbranih in priljubljenih vrst:

Portoriko karakter kilo gld. 2.20,

Java „ „ „ 1.80,

San Paolo „ „ „ 1.60.

Jeglič & Leskovic,

Jurčičev (Prešernov) trg št. 1.

Važno za vsako hišno gospodinjino!

Gostilna I. vrste na Bledu

na najprimernejšem kraju, ob cesti le-
žeča, z velikim prometom,

se oddá v najem ali na račun.

Pisma pod naslovom A. B. števil. 111, Bled,
poste, restante.

524 3-3 2

Dunajska borza.

Dné 8. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 70 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 60 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 65 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 25 „
Ogerska zlata renta 4%	120 „ 75 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 „ 70 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	906 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	362 „ 75 „
London vista	120 „ 05 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 80 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 53 „
Italijanski bankovci	44 „ 30 „
C. kr. cekini	5 „ 63 „

Dné 6. avgusta.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 45 „
Tisne srečke 4%, 100 gld.	139 „ 50 „
Dunavske vravnjavne srečke 5%	129 „ — „
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	109 „ 60 „
Posojilo goriskega mesta	112 „ 50 „
4% kransko deželno posojilo	98 „ 50 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 50 „
Priporitetne obveznice državne železnice	225 „ — „
južne železnice 3%	181 „ 15 „
južne železnice 5%	126 „ 85 „
dolenjskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 „ 80 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	81 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	79 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	58 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3417 „ 50 „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	445 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 „ 75 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	113 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	166 „ 75 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	172 „ — „
Papirnih rubljev 100	126 „ 62 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.